

V vsej Ljubljani čisto

Vsako leto, ko se zima poslovi, nezadovoljni gledamo nesnago, ki se je nabrala po ulicah in cestah, pločnikih in parkih, dvoriščih in vrtovih.

Komunalni delavci bodo marsikaj postorili na javnih površinah: z vodo bodo sprali mestne ulice, ceste in pločnike, pograbilili travne površine in obrezali drevice v parkih.

VSE DRUGE POVRŠINE IN PROSTORE BOMO MORALI POČISTITI SAMI.

Tako kot vsako leto, bomo tudi letos v prvi polovici aprila osnažili in očistili naše okolje, v katerem živimo.

IN V SOBOTO 20. APRILA 1985 bomo imeli skupno DELOVNO AKCIJO. V KATERI BOMO UREJALI NAŠE OKOLJE.

Letos bi radi napravili Ljubljano resnično praznično, saj bomo konec aprila in začetek maja navdušeno slavili 40. obletnico zmage nad fašizmom in osvoboditve Ljubljane.

Krajevne skupnosti in temeljne organizacije združenega dela bodo nosilke delovne akcije za čisto in urejeno Ljubljano. Ta naj bi vsebovala poleg čiščenja in

snaženja tudi hortikulturno ureditev vrtov, zelenic, dvorišč, teras na garažah in gospodarskih, upravnih in stanovanjskih zgradbah.

Pozivamo vse hišne svete, svete krajevnih skupnosti, delovne organizacije, društva in družbene organizacije, da na svojih območjih samostojno organizirajo čiščenje in urejanje okolja, 20. aprila pa se vključijo v skupno ljubljansko delovno akcijo.

OBČINSKI
KOORDINACIJSKI
ODBOR
ZA ČISTO IN ZELENO
LJUBLJANO

15. april — dan železničarjev

Ob letošnjem dnevu železničarjev bodo številne prireditve, s katerimi bodo železničarji obeležili svoj praznik. Osrednja slovesnost bo pred spomenikom na Zaloški cesti v ponedeljek, 15. aprila ob 13. uri, ko bo železničarska mladina položila 65 cvetov in s kulturnim programom obudila spomin na 65-letnico velike železničarske stavke. Istega dne bodo v Festivalni dvorani podelili 334 železničarjem zlato značke za 30-letno neprekinjeno delo na železnici.

OSKUPNOST

glasilo SZDL ljubljana moste-polje

3. APRIL 1985
6. ŠTEVILKA

BREZPLAČNO
XXVI. LETNIK

S SEJE OBČINSKE KONFERENCE SZDL

Strnjena razprava o dolgoročnem razvoju

Na 7. seji občinske konference SZDL, ki je bila 25. marca, so delegati SZDL strnili široko razpravo o osnutku gradiva Ljubljana 2000, ki je potekala v samoupravnih organizacijah in skupnostih, družbenopolitičnih organizacijah, izvršnem svetu in občinski skupščini ter na šestih specializiranih sekcijah. Poleg te osrednje točke pa so delegati strnili tudi razpravo o predlogu za letošnje prejemnike srebrnih priznanj OF, ki je bil objavljen v 4. št. Naše skupnosti. Predlog so delegati brez pripomb in soglasno sprejeli, priznanja bodo vročena na občinski proslavi 25. aprila. Na koncu so delegati potrdili uresničevanje finančnega načrta OK SZDL v letu 1984 in sprejeli finančni načrt za leto 1985.

Kljub temu, da je o razvoju Ljubljane tja do leta 2000 in še naprej tekla široka razprava že lani ob delovnem gradivu, je bila tudi letos ob osnutku temeljita in zavzeta na vseh ravneh in v vseh okoljih. Z veseljem so razpravljali ugotavljali, da so pripravljenci osnutka mnoge predloge in zahteve iz lanske razprave upoštevali in da je to že sedaj dokument, ki jasni dolgoročni razvoj Ljubljane in je že v veliki meri po meri današnjega in jutrišnjega Ljubljančana. Seveda pa je še kljub temu ostalo kar nekaj odprtih, pre malo strokovno utemeljenih ali pa preprosto za nekatera okolja nesprejemljivih rešitev nadaljnega razvoja. Tokrat je socialistična zveza ponovno široko odprla vrata razpravam in dala slehernemu občanu priložnost, da izrazi svojo oceno in vgradi svoj interes v širšega, družbenega. Še zlasti so to pot sekcijske razprave za šest najbolj

izpostavljenih področjih dale kvaliteten prispevek k nadaljnji graditvi tega dolgoročnega dokumenta.

Seveda pa vseh 44 področjih, kolikor jih sestavlja načrt dolgoročnega razvoja Ljubljane, ni bilo moč obdelati na sekcijah. Dopolnile so jih razprave v raznih drugih okoljih in organih, kot je rekel Janez Lah, predsednik OK SZDL, ki je to sejo vodil. Na podlagi vseh teh razprav je delegat ob občinski konferenci predlagal strnjene zaključke in pripombe k osnutku dolgoročnega razvoja Ljubljane.

Zaključki

1. Poudariti je potrebno dejstvo, da na sekcijski način dela in z organizirano javno razpravo planiranje postopno postaja sestavina dela in razmišljanja vsakega posameznika. Ljubljana 2000 tako hote ali ne hote (velja tudi za tiste, ki osnutek plana zavračajo) postaja skupen dokument vseh občanov mesta, ne samo posamezne občine ali osamernega dela mesta.

2. Ob planiranju kot že nepogrešljivi sestavini življenja in dela je še večja povezanost občanov v mestu kot notnem prostoru, ki ga ni več možno obravnavati po delih ali ga ločeno (po delih) tudi oblikovati. To skupnost smo do sedaj pogosto srečevali le pri določanju enotne prispevne stopnje za financiranje programov sivo družbenih dejavnosti; ob osnutku dolgoročnega plana pa se zavestno opredeljujemo za hitrejši razvoj južnega dela mesta, kar postaja naša skupna usmeritev pa tudi skupno vlaganje sko-

raj neizmerljivih finančnih sredstev za realizacijo. Kljub temu, da je bilo na sejah sekcij in še bolj na sejah, pogovorih v KK SZDL v prvem planu neposredno okolje, kar je tudi razumljivo, smo dobili dovolj spodbud, da naše neposredno okolje povežemo v skupno načrtovano območje mesta Ljubljane.

Čeprav to dejstvo še vedno ni popolnoma prodrlo v zavest, moramo poudariti, da je pomemben skupni element — in naša naloga, da postane sestavina naše zavesti.

3. Malo je bilo razprav, ki bi ocenjevale dokument kot neprimeren. V mnogih pa je bila izražena zaskrbljenost o sposobnostih in zmogljivostih za njegovo uresničitev. To zaskrbljenost povečujejo še napake in neuspehi, ki smo jim priče v zadnjem obdobju, do vpliva izredno zaostrenih gospodarskih razmer v mednarodnem prostoru. In vedno znova se, pri možnem poskusu zavreti intenzivnost na manjšo in bolj oprejemljivo hitrost, zausta-

vimo ob dejstvu, da je silovit razvoj pa tudi silovito odstranjevanje slabosti, napak in neuspehov edino možna pot.

V akcijskem programu gospodarske stabilizacije pomeni planiranje izhodišče za njegovo realizacijo — seveda planiranje, ki je že rešilo neznanke in pomeni skupno uresničevanje družbenih ciljev. Zato so tudi razumljive zahteve, da v dokumentu določimo nosilce novih obsežnih proizvodnih programov — ob dejstvu, da moramo stare oziroma sedanje programe sproti spremljati, dopolnjevati pa tudi nadomeščati z novimi. Dolgoročni plan bomo zaključili leta 2000. Od tega nas loči le še 15 let. V teh 15 letih moramo stabilizirati gospodarstvo, uravnovežiti razvoj mesta, mu dati pravo mesto in vlogo republiškega središča, dvigniti kvaliteto dela, ki bo osnova za normalne življenjske razmere in bodo družbene denarne pomoči le izjema. Zato moramo vzgojno-izobraževalno,

(nadaljevanje na 2. strani)

PISMO VAŠČANOV MALEGA TREBELJEVEGA

Zakaj nas občina zapostavlja

Že dalj časa se pripravljamo, da vas obvestimo o nekaterih problemih, ki se pojavljajo v vasi Malo in Veliko Trebeljevo, ki sta oddaljeni od Ljubljane 23 km in spadajo v našo občino.

Sprašujemo se, kako je mogoče, da vasica Malo Trebeljevo, ki šteje 10 kmečkih hiš in v njih živijo pridni pošteni kmečki in drugi ljudje, nima najnujnejšega za življenje, in to vode, ki ne bi v poletnem času usahnula.

Kmetje se ukvarjajo s kmetijstvom, redno oddajajo mleko, živino in drugo, vse to pa ne more biti na želeni higijenski ravni, če ni vode niti za najnujnejše (kuhanje, pranje in drugo), da ne govorimo o majhnih otrocih.

Dalje moramo omeniti slabo cesto po Besnici, katere del je asfaltiran, del pa je makadamski in slab. Da ne govorimo o cesti, ki se odcepi proti vasi Malo Trebeljevo in je tako ozka, da naložen tovornjak težko ali sploh ne pride do vasi, pa tudi pozimi je zelo nevarna zaradi ožine.

V vasi ni niti ene luči oziroma javne razsvetljave.

Vse skupaj pa želimo povezati z vasio Veliko Trebeljevo, ki nima problema niti z vodo niti z asfaltom niti z javno razsvetljavo. V letu 1984 so v tej vasi položili asfalt, uredili javno razsvetljavo (sodimo, da je luči za današnje stabilizacijske razmere polovico preveč).

Zakaj občina ne pogleda, katera dela in kje so najnujnejša? Ali ne bi bilo bolje, da bi bil namesto asfalta po vasi Veliko Trebeljevo asfalt položen po cesti v Besnici, četudi le en km?

Ali ne bi namesto asfalta, luči in drugega uredili vodovod v vasi Malo Trebeljevo, ki je zelo problematičen?

Prav tako nismo zadovoljni z namero o prestavitvi avtobusnega postajališča med obema vasema bližnje vasi Veliko Trebeljevo! Le zakaj ne bi moglo ostati na sedanjem, že leta istem mestu, do katerega imamo približno vsi enako daleč?

Mogoče bo kdo rekel, da je to samo gola zavist! Verjemite, da ni, ampak da si želimo samo pravičnosti pri pozornosti na eno in drugo stran, poskrbeti pa velja za najnujnejše, če že ne kaj drugega, tudi v vasi Malo Trebeljevo.

Prebivalci
Malega Trebeljeva

LETNA SEJA OBČINSKE KONFERENCE ZKS

ZK mora ohraniti življenjski stik z ljudmi

»Občepartijska razprava o sklepih 13. seje CK ZKJ je zagotovo dala poudarke idejnemu in političnemu delu zveze komunistov v občini v preteklem letu. To tako po svoji naravnosti kot po sporocilih, po tem, da smo prav vsi — od sleherne osnovne organizacije do občinskega komiteja — izrazili potrebo po takšni razpravi; ne zato, da smo potrdili vztrajanje na programskih in strateških usmeritvah ZK, ampak predvsem zato, da smo te opredelile konkretnizirali, in sicer z oceno, da je stabilizacijski program komunistov dober in ga je treba uresničevati. In to najprej komunisti sami.«

Tako je pričel svoj uvodni govor na seji občinske konference ZKS občine Ljubljana Moste-Polje, ki je bila 9. marca v kulturnem domu Španski borci (o čemer smo že poročali v prejšnji številki Naše skupnosti), predsednik našega občinskega komiteja Pavel Vindišar. V njem je spregovoril o aktualnih gospodarskih, političnih in družbenih razmerah ter o prizadevanjih in nalogah občinske organizacije ZKS. Po uvodnem govoru so komunisti nadaljevali delo v dveh skupinah, ugotovitve razprav pa so povzeli na plenarnem zasedanju. Sejo občinske konference ZKS je vodil Milenko Vakanjac.

GOSPODARSKA OŽIVITEV

Del svojega govora je Pavel Vindišar namenil tudi gospodar-

Poleg delegatov in članov občinskega komiteja ZKS in njegovih organov so se seje naše občinske konference ZKS udeležili še gostje: član sveta federacije in častni občan naše občine Ivan Maček-Matiija, član predsedstva CK ZKS in predsednik MK ZKS Jože Smole, sekretar predsedstva mestnega komiteja ZKS Ljubljana Iztok Winkler, predvojni komunisti, španski borci in narodni heroji.

jenju v občini. Dejal je, da smo lani prvič po večletni stagnaciji zabeležili oživetje gospodarstva. »Povečala sta se fizični obseg proizvodnje in akumulativna sposobnost, večja je rentabilnost, porasel je tudi konvertibilni izvoz. Vse delovne organizacije so bile likvidne, čeprav so si ne-

(Nadaljevanje na 4. strani)

Vreme slabo — razpoloženje odlično

Letošnji pohod na Pugled 23. marca je kljub snegu, megli in dežju uspel. Mladi ne priznajo naravnih ovir, kadar se za nekaj dogovorijo. In Pugled, pa Lipoglav sta vsako leto na ta dan vse bolj njihova. Udeležili so se ga številni pohodniki, člani mladinskih organizacij, vojaki iz vojašnice Bštastva in enotnosti, planinci in tudi udeleženci bojev na Pugledu tega dne leta 1942. »Taktakrat je bilo vreme še slabše, snega mnogo več, megla pa še gostejša, le na vrhu Pugleda je bil majhen sončni otok,« se je vremena tega dne pred 43 leti spomnil Stane Keber, borec II. štaerskega partizanskega baataljona in udeleženec tedanjih bojev z Italijani.

SLAVKO GERLICA

● RAZISKOVALNO DELO IN INOVATIVNA DEJAVNOST

Brez denarja tudi prizadevanja ne rodijo sadov

Konec marca so delegati na sejah skupščine mestne in občinske raziskovalne skupnosti ugotovljali, kako uspešno so delovali v minulem letu, kaj so in česa niso opravili in kakšni so njihovi načrti na tem področju v letošnjem letu. Prav sprejemanje letnih delovnih programov in ocena uspešnosti preteklih prizadevanj je bila tudi priložnost za pogovor s predsednikom skupščine naše občinske raziskovalne skupnosti Francem Ložarjem.

Denar je tisti, ki odloča o obsegu in tudi o kakovosti raziskovalnega dela. Po predlogu finančnega načrta bo imela naša občinska raziskovalna skupnost v tem letu na voljo 9.371.266 dinarjev, kar je le 14,8 odstotka več kot lani; druge ljubljanske občinske raziskovalne skupnosti bodo razpolagale s 44 odstotki denarja več. Zakaj prav v naši občini tako majhno povečanje sredstev?

Nizka rast sredstev za raziskovalno dejavnost v naši občini je posledica drugačne razdelitve denarja v Ljubljani. Plan je namreč pripravljen na osnovi dotoka sredstev za to dejavnost v naši občini v preteklem letu. Lani smo v Mostah razpolagali s 16,4 odstotka vseh sredstev v Ljubljani, letos pa le s 14,5 odstotka.

Izračunitev sredstev v občinskih raziskovalnih skupnostih v Ljubljani bo mogoča le z dogovorom o vzajemnosti in prelivanju sredstev med ljubljanskimi ORS.

Večina programa občinske raziskovalne skupnosti se uresničuje v okviru mesta, saj gre za to kar 60 odstotkov denarja. Katere so najpomembnejše raziskovalne naloge, ki se jih v Ljubljani lotevate skupaj, to je v mestni raziskovalni skupnosti?

Mestna raziskovalna skupnost izvaja skupni raziskovalni program, ki združuje potrebe in interese vseh petih ljubljanskih občin in je pomemben za razvoj

Franc Ložar (Foto: D.J.)

Ljubljane kot celote. Raziskovalne naloge so razdeljene po naslednjih tematskih področjih: gospodarski razvoj, socialni razvoj, preskrba Ljubljane z energijo, preskrba Ljubljane s hrano, zdravstvo, prostorski razvoj, varstvo okolja, prometna in komu-

nalna ureditev, razvoj družbenega sistema informiranja, novejša zgodovina Ljubljane ter obramba in zaščita.

V naši občinski raziskovalni skupnosti podpiramo predvsem raziskave s področja gospodarstva razvoja, preskrbe s hrano in energijo in varstva okolja. V letošnjem programu je za ta področja namenjeno precej več denarja kot v preteklih letih.

Kakšne pa so temeljne usmeritve občinske raziskovalne skupnosti in njenih organov v tem letu za delo v občini?

Naša občinska raziskovalna skupnost bo spodbujala k načrtovanju raziskav in tudi k temu, da bi njihove rezultate uvajali v prakso. Spodbujala bo množično inovativno dejavnost in obveščala javnost o znanstveno raziskovalni dejavnosti v občini. Z organizacijo seminarjev in predavanj bo delavce v ozdih seznanjala z metodami množične inovativne dejavnosti. Raziskovalni program bo sicer potekal v mestni raziskovalni skupnosti, vendar bomo glede na razpoložljivi denar sofinancirali tudi raziskovalne naloge v ozdih.

Zadnja leta vse bolj poudarjamo pomen in vlogo raziskovalne in inovativne dejavnosti za naš nadaljnji razvoj. Menite,

da temu področju v naši občini namenimo dovolj pozornosti?

Mislím, da je osveščenost o uporabi lastnega znanja in znanosti kot tvornega dejavnika za napredek gospodarstva in družbe kot celote na splošno na veliko višji ravni kot pred leti. V naši občini so o inovativni in raziskovalni dejavnosti obširno razpravljale vse družbenopolitične organizacije, izvršni svet in zbori občinske skupščine.

Občinska raziskovalna skupnost si je prizadevala, da bi v okviru svojih možnosti čimveč doprinesla k razvoju raziskovalnega in inovativnega dela. Zavedati se moramo, da je vse to premalo, če ne bomo zbrali dovolj denarja za raziskovalne naloge in opremo raziskovalnih institucij. Mislím, da je zdaj tega denarja premalo.

DARJA JUVAN

● SEKCIJA O KMETIJSTVU

Še bo potrebno usklajevanje

Skupščina SR Slovenije o kmetijstvu

Skupščina SR Slovenije bo v letošnjem letu obravnavala analizo o tem, kako uresničimo politiko razvoja kmetijstva, gozdarstva in živilske industrije v SR Sloveniji, spremembe in dopolnitve kmetijske zakonodaje, zakon o gozdom in zakon o zdravstvenem varstvu živali, nadalje analizo, kako uresničujemo zakon o varstvu, gojitvi in lovu divjadi in o upravljanju lovišč ter kako zagotoviti sredstva za intervencije v proizvodnji hrane in za usposabljanje zemljišč za družbeno organizirano kmetijsko proizvodnjo ter za obrambo pred točo za naslednje srednjeročno obdobje.

Delegati republiške skupščine bodo že na sejah 17. aprila obravnavali sklop kmetijskih zakonov:

— predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o dedovanju kmetijskih zemljišč in zasebnih kmetijskih gospodarstev (kmetij)

— predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o združevanju kmetov

— predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o preživninskem varstvu kmetov

— predlog zakona o gozdom

Gradiva so v celotnem besedilu objavljena v skupščinskem Poročevalcu št. 7/26, 2. 1985.

Analiza o uresničevanju politike razvoja kmetijstva, gozdarstva in živilske industrije v SR Sloveniji

Prikazani so doseženi uspehi v proizvodnji in izvozu, ocena ekonomskega položaja, dosežena raven organiziranosti, stanje na področju izobraževanja in raziskovalno-pospeševalnega dela ter osnovne usmeritve za nadaljnji razvoj kmetijstva, gozdarstva in živilske industrije.

Pripravljena je z namenom, da omogoči poglobljen in celovit pogled v problematiko kmetijstva in živilstva ter gozdarstva ob razpravi, ki bodo potekale v skupščini SR Slovenije o spremembah in dopolnitvah kmetijske zakonodaje, zakonu o zdravstvenem varstvu živali in zakonu o gozdom.

Spremembe in dopolnitve kmetijske zakonodaje

Pri predlogih za spremembe in dopolnitve že navedenih zakonov gre v glavnem za izpolnitev in dopolnitev nekaterih rešitev in za jasnejše opredeljene veljavnih zakonskih določil, ki naj bi prispevale k nadaljnjemu in kvalitetnejšemu razvoju kmetijstva v celoti.

Priprave na spremembe in dopolnitve kmetijske zakonodaje potekajo skoraj tri leta. Skupščina SR Slovenije je že 28. oktobra 1981 obravnavala poročilo o izvajanju zakonov s področja kmetijstva (gradivo je objavljeno v Poročevalcu — Priloga VI/5, 10. 1981) ter sklenila, da se razprava o tej problematiki še nadaljuje. Dosedanje razprave so namreč potrdile, da se nekatera po-

membna zakonska določila ne uresničujejo, oziroma se uresničujejo nedosledno in neustrezno. Zato naj bi nadaljnja poglobljena razprava v občinah, kmetijskih organizacijah združenega dela, kmetijsko-zemljiških skupnostih, gospodarskih zbornicah, združni zvezi Slovenije ter v drugih organizacijah in zainteresiranih skupnostih ugotovila vzroke za odstopanja od začrtane kmetijske politike ter opredelila in predlagala ustrezne usmeritve in ukrepe na tem področju.

O nalogah komunistov pri uresničevanju kmetijske politike ter uveljavljanju samoupravnih družbeno-ekonomskih odnosov na področju kmetijstva in gozdarstva je potekala razprava tudi na 11. seji CK ZK Slovenije 4. novembra 1981.

Ob ponovno obravnavi kmetijske problematike je skupščina SR Slovenije 10. marca 1982 sprejela ugotovitve, priporočila in sklepe za izvajanje zakonov s področja kmetijstva (objavljeno v Poročevalcu šte. 8/6, 4. 1982).

Skratka, mesec april bo v skupščini SR Slovenije ves v znamenju kmetijstva. Priložnost imamo, da naš veliki interes, ki ga gojimo za kmetijstvo v naši občini, usmerimo v razprave temeljnih delegacij in seveda še posebno v skupino delegatov za republiško skupščino in tako sooblikujemo bodočo zakonodajo, ki bo kmetijstvu omogočala nadaljnji razvoj.

S. G.

Hkrati s temi zakoni bo skupščina SR Slovenije obravnavala tudi poročilo gospodarske zbornice Slovenije o uresničevanju stabilizacijskih nalog v kmetijstvu Slovenije s posebnim poudarkom na sedanje težave v živilstvu.

V Poročevalcu šte. 7/26, 2. 1985 so objavljene sklepi in predlogi skupščine gospodarske zbornice Slovenije o kratkoročnih in dolgoročnih usmeritvah pri reševanju stabilizacijskih nalog v kmetijstvu.

Upoštevač razprave na zborih občinske skupščine in stališče naše kmetijske zemljiške skupnosti, je bilo pravzaprav pričakovati, da bodo na seji sekcije o kmetijstvu — bila je 19. marca v združenem domu v Zadvoru — tudi kmetje iz naše občine proti pozidavi 66 hektarov najboljše kmetijske zemlje v vzhodnem delu Ljubljane, ki je predvidena v osnutku plana do leta 2000. V sejni dvorani združenega doma v Zadvoru je bilo kar premalo prostora za vse tiste, ki so hoteli izreči svoj odločni »da« proti takemu načinu reševanja stanovanjske gradnje. Spregovorilo je precej kmetov, ki so prizadeto naštevali razloge zoper to, da bi najkakovostnejša obdelovalna zemlja v naši občini zgnila pod betonom stolpnic, blokov ali individualnih hiš, njihove besede pa so s pritrdilnim ploskanjem pospremili tudi tisti, ki se sicer niso oglasili.

Preprosto in razumljivo — tako, kot to znajo storiti ljudje, ki vedo, kaj hočejo — so kmetje sebi in vabljenim navzočim (gozdom iz mesta in občine), povedali nekaj grenkih resnic o našem odnosu do zemlje in do tistega, ki jo obdeluje — do kmeta. Kar naprej in naprej ne moremo pozidavati najboljše kmetijske zemlje. V štiridesetih letih smo jo pozidali že toliko, kolikor jo naši predniki morda niso niti v tisoč letih. Ali je to še sploh v skladu z razumom, so se spraševali. Včasih so gradili hiše na pusti zemlji, jih stiskali ob hrib, da bi odjedale najmanj obdelovalne površine (v razvitem svetu to lepo na-

vado še vedno poznajo), zdaj pa se poslopja šopirijo na najbolj rodovitni zemlji.

Kmetijstvo smo dolgo časa zanemarjali. Šele po letu 1970 je dobilo primernejše mesto v naši gospodarski politiki. Ljudje so si s pomočjo posojil uredili kmetije, zgradili silose in hleve, zdaj pa naj bi bili ves ta vloženi denar, trud in delo zaman. Nadomestnih zemljišč ni; ni pa tudi denarja, da bi zdaj izboljševali neplodno zemljo. »Ljudje bodo živeli tudi še po letu 2000 in bodo zmeraj potrebovali zemljo,« je dejal eden od kmetov in tako opozoril, da mora naš pogled že zdaj seči v enainvajseto stolet-

je. Zdaj je sicer videti, da okolica Ljubljane pridelava dovolj hrane za mestne prebivalce, toda v prihodnjih 15 letih naj bi se število Ljubljančanov povečalo še za okrog 40.000.

Število ljudi, ki se ukvarjajo s kmetijstvom, je zadnja leta sicer poraslo, a položaj človeka, ki mu je kmetijstvo edini vir preživljanja, ni zavidljiv. Visoke obresti na posojila, nasprotje med ceno njegovega pridelka na trgu in stroški, ki jih je imel pri njegovi pridelavi, pa tudi to, da se denarja ne izplača vlagati v kmetijstvo — vse to ne napoveduje svetle prihodnosti tej panogi našega gospodarstva. (Slišati je bilo takšenle primer: Denimo, da kmet kupi traktor, ki stane milijon dinarjev. Za ta znesek bi dobil v banki in letu dni 60.000 dinarjev obresti. V tem času s traktorjem ne more ustvariti tolikšnega dohodka.)

Pogled urbanista na ta problem pa je drugačen. Braco Mušič, predsednik mestnega komiteja za urbanizem in varstvo okolja, je zbranim obrazložil, kateri vzroki so vodili načrtovalce,

da so stanovanjsko gradnjo zasnovali prav na obdelovalnih površinah v Hrušici, Slapah, Polju in na Vevčah. Odločilna razloga za to sta bila kanalizacija in bližina energetskih virov. V Ljubljani je namreč nemogoče preurejati sodobno kanalizacijsko omrežje (tako sodobnega ima v Jugoslaviji le še Sarajevo), zaradi onesnaževanja ozračja pa tudi ni več mogoče dopustiti individualnih kurišč.

Predstavnik Zavoda za družbeno planiranje je obljubil, da bodo pri njih pazljivo preučili vse pripombe in jih upoštevali v kar največji možni meri. Tudi na mestnem komiteju za urbanizem in varstvo okolja bodo razloge za in proti dali na tehtnico. Treba se bo torej res odločiti strokovno, saj je — kot je dejal eden od razpravljavcev — v beton okovana kmetijska zemlja za vedno izgubljena za pridelavo hrane.

Sejo sekcije je vodil Marjan Moškrič, osnutek plana za obdobje 1986—2000 pa je obrazložil član izvršnega sveta Uroš Janko.

DARJA JUVAN

Strnjena razprava o dolgoročnem razvoju

(nadaljevanje s 1. strani)

znanstveno-raziskovalno in nacionalno kulturno delo trdno povezano s proizvodnim delom, z načrtovanjem in uveljavljanjem na svetovnem trgu. Takšna naloga je tudi prva med nalogami vsake družbenopolitične skupnosti, ozda in KS. In če to nalogo preverjamo v naši neposredni okolici, moramo dodati še nujno modernizacijo proizvodnje in zamenjavo zastarele ter iztrošene opreme; krepko izboljšati izobrazbeno strukturo delavcev in močno spremeniti podobo starega industrijskega jedra. Ob gospodarski rasti južnega dela mesta sta posodobitev in programska usklajevanja ob minimalni prostorski dopolnitvi nujna in edino možna pot.

Rešiti pa moramo predvsem pri nas v vzhodnem delu mesta, osnovni konflikt: Ali razvoj in zagotovitev osnovnih življenjskih razmer prebivalcev mesta (s čimer je povezan razvoj gospodarstva in stanovanjske gradnje, kar oboje posega v prostor, kjer

se ni moč izogniti rabi kmetijskih zemljišč tudi 1. in 2. kategorije) ali zaustavitev razvoja in 100-odstotno varovanje kmetijskih zemljišč ob razumljivem uveljavljanju intenzivne izrabe kmetijskih površin. Druge možnosti — od nekazane usmerjene blokovne stanovanjske gradnje na manj kvalitetnih zemljiščih ali v grčevnatem in hribovitem obrobju ljubljanske kotline, apr. v Javoru ali Sadinji vasi? praktično ni. Konflikt ali bolje rečeno problem je prevelik, da bi ga mogli reševati brez usklajevanja vseh elementov družbenega razvoja. Zavedati pa se je tudi treba, da sprejem dolgoročnega plana pomeni tudi prenehanje intervencijskega kmetijskega zakona. To seveda ne pomeni preprosto zavrnitev zahtev in pobud kmetijske zemljiške skupnosti, temveč soočanje le-teh z vsemi drugimi nosilci razvoja.

Razpravljalci so dali polno podpro predlaganim zaključkom in ob njih nekatere še podčrtali. Nekaj teh sodi bolj v naši občinski srednjeročni načrt ra-

zvoja, o katerega družbenem dogovoru bomo razpravljali že aprila. Tako je bila v razpravi dana zahteva za prometno ureditev Šmartinske, Sneberške, Zdobrovske ceste in njih križišča; dalje nujnost celovitejša gradnje in urejanja stanovanjskih sosesk, v kateri bi morale sodelovati vse

V razpravi so sodelovali Janez Trtnik, Niko Lukež, Janez Rudolf, Milan Jelenc, Milan Pritekelj in Dušan Rozman.

samoupravne skupnosti družbenih dejavnosti in materialne proizvodnje kot tudi številne oskrbovalne delovne organizacije; dolgoročni načrt razvoja Ljubljane bi moral krajevne skupnosti in njih ustavni razvoj jasneje prikazati ter usmeriti tudi reševanje njih financiranja; manjka tudi celoten kompleks družbenega sistema informiranja in javnega obveščanja, ki sodi med temelje vsakega sodobno

vodnega in organiziranega življenja v naši družbi; kot že tolikokrat, je bila tudi tokrat dana zahteva po celovitem urejanju sosesk, konkretno Štepanjske in Jarške, s poudarkom na gradnji načrtovane infrastrukture; zamenjavo staro ljudsko kulturo in komaj bomo najbrž še kaj rešili od kmečke (tudi svobodnjaške) arhitekture ali materialne kulture na našem vzhodnem ljubljanskem področju; prav tako pozabljamo na nekatere starejše zgodovinske spomenike, napr. grad na Selu v samem centru Most ali na grad Dolsko.

V razpravi je bilo tudi ugotovljeno, da preštevili zapleteni predpisi utesnjujejo vitalno ustvarjalnost delovnih ljudi in občanov. Morda je prav tu tudi vzrok, da smo omrtvičeni pri reagiranju na nevzdržne podražitve in velike družbene neskladnosti.

Težko bo uresničevati te naše smeje dolgoročne načrte, če ne bomo sprostili velike ljudske ustvarjalnosti in tudi kritičnosti. SLAVKO GERLICA